

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 33.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 206.

AVRAM IANCU.

Ziua comemorării unei sute de ani dela nașterea viteazului *Avram Iancu*, este o zi de cutremur sufletesc pentru poporul român de pretutindenea.

La Țebea, Baia de Criș, Vidra Câmpeni și Cluj, sub conducerea glorioasei noastre Dinastii, poporul român în frunte cu înalții prelați și toți conducătorii săi, își ridică sufletul la înălțimea sacrificiilor supreme, aduse de „Craii munților” și legionarii săi, și le aduce tributul nostru de cinste și adâncă venerație. Gândul celor 14 milioane de Români zboară către memoria scumpă și vecinic neuitată a semețului erou, care cu ochiul său ager și rotirea sigură de vultur a spulberat din înălțimile senine ale munților, puterea ferocilor unguri, cari voiau să devasteze cuibul vitegilor Moți. Marele Avram Iancu cu tribunii și lăncerii săi, au relevat cei dintâi, existența neamului nostru pe aceste plaiuri și voința dărză și netrămutată a poporului Român, de a trăii aici pe pământul nostru, o viață națională și culturală.

Deci revoluția ardelenilor din 1848 și 1849 are o însemnătate covârșitoare în trecutul neamului nostru și constituie una din cele mai strălucite pagini din istoria noastră națională.

Eroul Avram Iancu și toți ceice au luptat în 1848 alături de dânsul au fost premergătorii luptelor glorioase din crâncenul război pentru întregirea neamului, și toți împreună, sunt mucenicii neamului cari au înfăptuit România între fruntariile ei de azi.

Când prăznuim acest mare praznic național, la mormântul scump de sub gorunul

lui Horea, se îmbrățișează arcașii bătrânului Mircea și plăeșii marelui Ștefan, cu mândrii nepoți a lui Avram Iancu.

Să cuvine să facem peregrinaj pios la mormântul lui Iancu și să rugăm pe bunul Dumnezeu, să coboare în mijlocul vieții noastre patimașe de azi, duhul de înălțime morală de care a fost condus eroul dela Vidra.

Iar pentru noi și urmașii noștri mormântul dela Țebea să fie un izvor de viață națională, de unde să se ridice viziunea vremurilor sfințite de avântul epic al marelui Iancu.

Suprema lui hotărâre, de jertfă și suferință, să ne servească de exemplu și bărbăție la munca ce trebuie s'o prestăm, prin roadele căreia poporul român va merge din triumf în triumf.

Născut în 1824 la Vidra de Sus; luna și ziua nașterii sale nu se cunoaște. Părinții lui, Alexandru și Maria Vila, au fost fruntași în comună. Tatăl său a fost pădurar la domnul pământesc, apoi jude domnial. Un țăran voinic, inteligent și onest cu bună stare.

Avram Iancu era plin de spirit, gânditor și scurt la vorbă, avea inimă nobilă și sinceră. A învățat la Câmpeni, Abrud, Zlagna și Cluj. Pretutindeni s'a bucurat de simpatia conșcolarilor și a cetățenilor. Era un student eminent: mai ales la matematică și la istorie. Terminând în 1845 cursul juridic, se prezintă guvernului din Cluj, ca să fie primit practicant fără leafă, a fost însă respins ca nefiind nobil. De aci s'a dus la M. Oșorhei, unde a făcut practică de avocat, dobândind diploma la 1848. Incepând organizarea și armarea poporului român, Iancu a fost numit prefect al Moților pe cari i-a condus cu multă vitejie în nenumăratele lupte din munții apuseni. După înfrângerea Ungurilor, îl găsim pe Iancu în vara anului 1849 la Viena, unde a stat 10 luni, stăruind pentru împlinirea promisiunilor făcute Românilor în numele împăratului.

Intr'una din zile a fost chemat la poliție pentru a i-se înmâna o decorație. Iancu o refuză însă zicând: „Am luptat pentru țară și pentru națiune, nu pentru decorații. Națiunii să i-se dea drepturile promise, atunci voiu primi altfel nu!“ A fost imediat invitat ca în 24 de ore să părăsească Viena, că altfel va fi dat afară. Intors acasă și convingându-se că sângele vărsat în șiroaie se răsplătește cu cea mai neagră nerecunoștință, l'a cuprins o mare neliniște, dovadă testamentul său dela 20 Dec. 1850, prin care lasă toată averea sa națiunii, apoi zice: „Unicul dor al vieții mele e să-mi văd națiunea fericită, pentru care după puteri am și lucrat până acum, durere fără mult succes, ba tocmai acum cu întristare văd, că speranțele mele și jertfele aduse se prefac în nimic“. Anul 1852 a fost cel mai fatal în viața lui Iancu. În acest an venise împăratul în Ardeal, ca să cunoască țara și popoarele ei.

Împăratul la rugămintea lui Iancu, urcă munții, prânzește la „Găina“, trece prin Vidra și doarme la 21 Iunie la Câmpeni, dar Iancu nu se prezintă, deși el făcuse toate pregătirile pentru primirea împăratului. Iancu abia în seara sosirii împăratului la Câmpeni s'a prezentat la cartierul împăratului, adjutantul acestuia, contele Grinne, însă l'a aruncat cu ajutorul jandarmilor în stradă, sub pretext că a venit prea târziu. La 2 August, Iancu merge la Cluj împreună cu 50 de călăreți în întâmpinarea împăratului. Iancu însă tot nu se prezintă la audiență. Din acest moment Iancu a fost mereu bănuț și denunțat, ca vrând să facă o mare revoluție.

În Sept. 1852, a fost arestat împreună cu alți fruntași din Câmpeni, și aruncat în închisoare. Aci fu tratat brutal și palmuit de funcționarul Köhn. Temându-se guvernul că Moșii îl vor libera cu forța, l'au trimis la Sibiu, dându-l în gazdă lui Ilie Măcelaru. Guvernul a încercat să câștige pe Iancu oferindu-i bani, pensie, etc., el însă a refuzat totul. În acest timp s'au arătat pentru întâiași dată semne de melancolie și de turburarea minții. Intors în munți, a trăit mulți ani în această stare sufletească, rătăcind prin munți și cântând din istoricul fluer doine de jale. Fruntașii Români din munți adesea îl îmbrăcau cu haine bune, el însă arunca vestmintele boerești, îmbrăcându-se în straie țărănești, și opinci. În timpul din urmă petrecea mai bucuroș la Baia-de-Criș; noaptea se adăpostea la covrigarul Ioan Stupină. Aci se culca pe o targă, și cânta cu o rară mândrie doinele sale. Mulțime de oameni se adunau în toate serile ca să asculte. În dimineața zilei de 10 Sept. 1872 stăpânul casei îl găsi mort cu fluerul lângă el. În mormântarea s'a făcut la 13 Sept. asistând cel puțin 10 mii de Români din cele mai îndepărtate unghiuri. Mormântul se află în cimitirul din Cebea lângă gorunul lui Horia.

Impărțirea militară și administrativă a Ardealului pe timpul revoluției.

Comitetul național român a împărțit țara, împărțire confirmată de guvernatorul militar și civil din Sibiu, baronul Puchner, în 15 *prefecturi*, având fiecare prefectură în frunte un *prefect*, care era administratorul prefecturei și comandantul legiunii de gardă națională.

Fiecare legiune era împărțită în batalioane de o mie bărbați, comandate de *tribuni*; batalionul în companii de câte o sută de glotași, comandate de un *centurion* și companiile în secții de câte 10, comandate de *decurioni*.

Cei cincisprezece prefecti.

Avram Iancu,	Axente Sever,
Simion Balint,	Petre Dobra,
Ion Buteanu,	Macarie Moldovan,
N. Vlăduț,	Protopop Vasile Turcu,
Dionisie Marțian,	Niculae Solomon,
Florian Micăș,	Ioan Bran,
Iovian Bradu,	C. I. Secăreanu,
	C. Roman.

Comitetul permanent dela Sibiu.

Șaguna, președ., S. Bărnuț, vice-președinte, protopop Moise Fulea, protopop I. Panovici, protopop I. Bădilă, concip. Petre Man, concip. Paul Dunca, pr. Nicolae Man, prof. Aron Pumnul, A. Papiu Ilarian, adv. Ioan Buteanu, adv. Avram Iancu, Ioan Pipoș, iurist I. Pușcariu, prof. Alex. Bătrâneanu, adv. N. Avram Pinciu, conc. Gabriel Vaida, paroh Sava Popovici, prof. N. Bălășescu, I. Suci, Ștefan Moldoveanu, prof. C. Roman, conc. V. Tămaș și adv. Florian Micăș, ales la Blaj la 4 (16) Mai 1848.

Onor.

Comitetului Român de Pacificare.

Vă rog să comunicați comandantului Iancu, precum și subcomandanților și poporului român grațitudinea Comandamentului General pentru prețiosul ajutor dat de Români locotenentului *Christian Sibert* dela regimentul de dragoni Prințul Eugen de Savoia, care împiedicat de rebeli la Huedin, împreună cu 145 oameni și cai, de a se duce la regimentul său, a putut să scape numai cu ajutorul Românilor pe drumurile neumblată din munți.

Sibiu, 31 Oct. 1848.

Pfersmann, m. p.
F. M. L.

Scrisoarea lui Kossuth

Adresată lui Hatvany, prin care îi dă ordin să înainteze împotriva Românilor, cu toate tratativele conduse cu Dragoș.

Domnului *Hatvani Imre*
Comandant de trupe.

Cu privire la procedarea deputatului *Dragoș*, iau cu mulțumire act despre raportul d-tale, și te avizez, că împărtășesc vederile d-tale, iar lui *Dragoș* i-am răspuns la raportul ce mi l-a trimis prin curierul d-sale, că *eu nu admit nici o tocmeală cu rebelii și nici o explicare în ce privește amnistia*. Cel ce vrea grațiere să petiționeze, și guvernul va ști să grațieze acolo unde grațierea poate să aibă loc; și l'am îndrumat totodată, ca *sub pretextul armistițiului și încheierii păcii să nu împiedice războiul nicidecum*, ceea ce și se comunică în scopul, ca *să-ți continui activitatea în acest înțeles și cu toată energia*, fără a ține seamă de nici un fel de interese particulare.

Debrețin, 11 Mai 1849.

Kossuth m. p.

Preoțimea română.

De câte ori am voit să scriu un articol întru apărarea preoțimii noastre, am stat la îndoială, crezând că nu este potrivit acest lucru din partea unui cleric. Dar aproape zilnic ni se prezintă ocaziuni, când avem a constata că publicul nostru laic dela orașe nu se poate împăca așa ușor cu ideea că preoția este instituită pentru purtarea de grijă a sufletului, și că din acest punct de vedere priviți, preoții se deosebesc cu mult de slujbașii vremelnici ai statului.

Pentru aceia cel afierosit altarului și însărcinat a conduce pe calea mântuirii sufletele încredințate lui, numai moartea îl va putea scăpa de această grea răspundere.

Asupra acestei deosebiri, între un preot și un funcționar laic, m'a făcut să reflectez întrebarea hazliei a unui învățător, că preoții nu se pun în grevă, nu demisionează în bloc ca profesorii, în cazul când nu li se măresc salariile? Cred potrivit să răspund aici la întrebarea aceluia domn învățător cum și tuturor celor ce s'ar închipui că ar putea avea vreodată de partea lor și pe preoți, ca nemulțămii ca răzvrătiți ai ordinii în Stat.

Nu numai căjurământul făcut la săvârșirea tainei hirotoniei îl leagă pe preot de biserică pe viață, dar de la primul contact cu enoriașii în parohie, se stabilește între noul paroh și păstoritii săi o legătură sufletească, indisolubilă,

încât, chiar de ar avea oare-cari csăderi sau viții, n'ar vrea să se despartă de „moș părintele” lor cu nici-un chip. Astfel este datina strămoșească păstrată prin tradiție și prin practica bisericii, ca tot creștinul să fie în contact cu preotul, de la naștere până la moarte, mai la tot pașul vieții; și în lipsă de alt cărturar sau de îndrumător sincer, săteanul nostru la preot a alergat să ceară sfaturi în orice împrejurare grea a vieții.

Datorită acestei împrejurări, s'a infiltrat în sufletul sătenilor noștri acel respect și acea încredere față de părintele lor, ca mijlocitorul între Dumnezeu și oameni, iar în inima preotului acea iubire față de păstoritii săi, pe cari n'ar putea să-i părăsească sau să le refuze sfatul cerut în tot timpul.

De aceia nu numai că nu vor demisiona, în cazul când nu le-ar ajunge indemnizația de la Stat, ci chiar de li s'ar retrage cu totul acel neîndestulător salariu, niciun preot nu va părăsi postul, nu va dezerta dela datorie, ci va împărți neajunsurile cu iubiții lui enoriași. Va munci cu brațele, ca și în trecut, spre a-și agonisi existența familiei, dacă enoriașii nu vor fi în stare să-i procure strictul necesar.

Proteste izolate ale unora dintre preoți exprimă numai nemulțămirea, atât materiale, cât și morale, de modul cum sunt tratați frații de către ocârmuitorii statului; niciodată însă ei n'au amenințat că vor lăsa în mijlocul drumului jugul cel greu la care sunt înhămați, ci-l vor duce până la sfârșit, cum l-au dus totdeauna, de când există un popor român, călăuzit de o lege creștinească.

Preotul în niciun caz nu s'ar îndura să părăsească pe iubiții lui credincioși, dar nici aceștia nu s'ar putea să-i calce cuvântul, când i-ar chema la sfat și jertfă, fie pentru binele lor propriu, fie pentru al țării.

Și pentru-ce această apropiere, această afinitate de sentimente între preoți și săteni? Pentru aceia că preotul adeseori și mai totdeauna a fost și este născut și crescut în mijlocul poporului, feciorului Păr. Nicolae sau al lui Moș Stan, lipsit din sat atât cât a fost la învățătură. Li cunosc familia, neamul de om cinstit, iar acum, când a învățat carte și vorbește în numele lui Iisus Christos, cu atât mai mult se încred în spusesele lui.

El nu este un funcționar de rând, venit de aiurera sau trimis de stăpânire spre a îndeplini o sarcină vremelnic.

De aceia se explică pentru ce mutările unora dintre preoți lasă multă amărăciune între păstorii.

Să lăsăm trecutul, căci istoria ne dă destule probe despre rolul preoțimii și al Bisericii în păstrarea neamului.

Să dăm rând prezentului să ne arate de ce este în stare preoțimea română să lucreze pentru neam și lege.

Oare prin cine se ajută și se strâng colectele la sate pentru instituțiile de bine-facere, dacă nu prin preoți?

Cine îndeamnă și convinge pe credincioși să ridice acele biserici mărețe la sate și să le înzestreze cu odoare scumpe, la cari statul nu contribuie cu nici un ban, dacă nu preotul?

Să ne desmintă dl Ministru al Instrucțiunii, dacă nu a găsit în fruntea comitetelor școlare preoți energici, cu ocaziunea inaugurărilor de școli!

Iar în timpuri grele, când țara gemea sub cutropirea dușmană, cine susținea curajul sătenilor și muia cerbicia dușmanului, dacă nu singur preotul? Și pe front nu tot preotul prin cuvântări patritice stimula dorul de patrie, iar în toiul luptei a luat arma în mână și conducea trupa înainte în locul comandantului căzut pe front!

Cine dorește să se convingă de aceasta, să citească cartea Păr. Nazarie. „Activitatea preoților în campanie” și se va uimi de laudele și admirația preoților mobilizați la unitățile lor.

S'a văzut efectul cuvântării și autoritatea morală a preotului față de săteni, fie în timp de pace, fie în timp de primejdie.

Oare în timp de pace nu avem dușmani, nu avem nevoie de strejari neadormiți? Ce sunt vânturile bolșevice, curentele anarhice, ideile socialiste, dacă nu cei mai de temut dușmani, cari de mult ar fi subminat și zăpăcit pe țaranul nostru simplu, dacă ar fi lipsit din mijlocul satului mentorul lui singur, „tata părintele” fără cuvântul și fără știrea cărui nu poate să facă nici un pas?

Să se înțeleagă de toți că preoțimea română constituie armata puternică pentru pacea internă, mobilizată în tot momentul, precum armata incazarmată ne asigură liniștea țării în afară, ne păzește hotarele de dușmanii ce ne înconjoară.

Să se știe că preoțimea este o forță vie în statul român, care ne poate fi nici nesocotită, nici desprețuită.

Ar trebui să se cunoască și acest lucru, că muncitorul de pământ care cu sudoarea frunții lui asigură hrana tuturor, dar de multe ori drept răsplătă este desprețuit pentru incultura sau pentru mojicia lui, uneori această desconsiderare o împărtășește și părintele lui

sufletesc din partea păturei așa zisă cultă dela orașe.

De aceea ne doare în suflet când vedem că prin ziare se fac aluziuni nu tocmai măgulitoare la adresa preoților, că cutare fost ministru este „fecior de poă” sau „ginere de popă dintr'n sat” și deci acest fapt i-ar coborî prestigiul sau titlul de noblețe sau mai nu știu ce.

În *Universul* din 7 Decembrie 1923 pe un scriitor d'ai noștri îl prinde mirarea și nu-i vine să creadă cum un preot distins și un patriot înflăcărat ca „Gabriele D'Anunzio” a putut să încheie o așa de frumoasă viață făcându-se călugăr!

Ce mentalitate îngustă la intelectualii noștri! De ce n'ar fi și n'ar intra și în ele elemente distinse, culte, cari să se devoteze binelui obștesc! Oare n'am avut și noi ierarhi distinși cari au lucrat nu numai pentru biserică, ci și pentru țară și neam?

Dacă învățații noștri nu cunosc în clerul nostru o origine nobilă, să citească istoriografia bisericii apusene, unde cele mai înalte demnități sunt ocupate de conți, baroni și chiar de prinți, cari au îmbrăcat rasa preoțească, nu din vre-o constrângere, ci din convingere și din dragoste pentru Iisus Hristos.

La toate popoarele și în toate religiunile, preoția a fost socotită cea mai cultă și cea mai distinsă clasă a societății. Numai la ortodocși, și în special la noi, Românii, nu poate să încată lucrul acesta în multora că preoția este sfântă, de neam împărătesc și că astfel trebuie considerată.

De teama unei untâietăți politice, s'au căutat vădit a-i scoborî preotului și starea materială și autoritatea morală în fața poporului. Și astfel stând lucrurile, ne mai mirăm că tineri idealști fug de preoție și caută să-și formeze viitor în alte direcțiuni, unde li se deschid perspective de înaintare repede și de stimă!

Pe făgașul acesta greșit, pe care am apucat, vor trece încă mulți ani fără să putem săvârși unificarea tuturor Românilor din provinciile alipite, căci în zadar vor fi toate reformele sociale, economice, administrative, ș. a. dacă nu vom căuta să intensificăm, să dezvoltăm, conștiința în fiecare ins, că el este român neaoș și creștin adevărat din moși strămoși, singurele pârghii cari l-au hrănit și l-au îmbărbătat a se lupta dârz cu toate neamurile streine de legea și de limba lui, în mijlocul cărora a trăit atâtea veacuri, fără să-l clinească o clipă din hotărârea și din drumul lui.

Și acest lucru, această mare reformă morală, nu se poate efectua de cât ridicând la adevărata și cuvenita stimă, autoritatea preotului, ca astfel cuvântul lui să fie ascultat, predica lui să fie convigătoare, elocința și prezența lui în tot locul să miște masele populare, în direcțiunea (arătată) indicată de Mântuitorul lumii și dorită de binevoitorii neamului românesc.

Bis. Ortodoxă.

*Pr. ILIE R. NEAGOE,
Gușoieni-Vâlcea.*

Învățătura bisericii despre cultul sfinților

(Urmare.)

Temeiurile pe care sprijină biserica învățătura sa despre rugăciunile noastre de chemare într'ajutor a sfinților și solirile lor pentru noi către Dumnezeu sunt dar, cum se vede din însăși cuvintele Mărturisirii Ortodoxe, foarte raționale. Ele stau mai întâi în faptul, că sfinții, în viața lor pământească, au rugat pe toți credincioșii să se roage lui Dumnezeu pentru ei și s'au rugat și ei pentru frații lor și apoi în concluzia absolut logică, că, dacă sfinții s'au rugat pentru alții în viața pământească, cu atât mai mult se roagă după trecerea din această viață, când sunt mai aproape de Dumnezeu și nici o pledică nu le stă în cale. A se ruga pentru cei de pe pământ, este pentru sfinți, după cuvântul sfântului Pavel: „Datori suntem noi cei tari să purtăm slăbiciunilor celor slabi“ (Romani 15,1). O datorie morală, impusă de legea dragostei, dela care ei nu se pot sustrage și pe care o îndeplinesc chiar față de cei cari nu-i roagă și cu atât mai mult față de cei ce-i roagă.

A susține că sfinții se roagă nu intervin la Dumnezeu pentru cei de pe pământ, este a susține, că ei și-au pierdut cel puțin o parte din nobilele însușiri altruiste ale sufletului lor manifestate cu atâta putere în timpul vieții pământești, ceea ce ar fi tot una cu un regres, cu o stare de inferioritate a vieții de dincolo de mormânt, față cu viața pământească, ceea ce este o absurditate.

Foarte consecvent încheie dar autorul Mărturisirii Ortodoxe :

„Nu lucrăm deci împotriva acestei porunci a lui Dumnezeu (întâia a decalogului) când ne rugăm la sfinți. Ei, că slugi, credincioase ale lui Dumnezeu, stând înaintea slavei lui, mijlocesc pentru noi către unul adevăratul Dumnezeu. Dimpotrivă, dacă am disprețui mijlocirea lor, am întărâta foarte slava dumnezească, necinstind pe cel ce cu curăție slujesc Lui“ (ibidem.)

Învățătura sa și-a expus-o biserica mai amănunțit și și-a apărât-o și dezvoltat-o răspunzând la diferitele obiecțiuni care s'au ridicat împotriva cultului sfinților.

Astfel una din aceste obiecțiuni este, că Mântuitorul Christos ar fi unicul mijlocitor între Dumnezeu și oameni, cum ar rezulta din cuvintele ap. Pavel: „Unul este Dumnezeu, unul și mijlocitorul între Dumnezeu și oameni, omul Isus Christos, care s'a dat pe sine însuși preț de răscumpărare pentru toți...“ (I Timotei 2,5-6) și că deci a numi și socoti și pe sfinți mijlocitori, ar fi a contrazice cuvântul expres al Apostolului. — Ca răspuns la aceasta, biserica a învățat și învață, că mântuitorul Christos este mijlocitorul prin excelență, cel care a răscumpărat omenirea din păcat odată pentru totdeauna prin jertfirea sa pe cruce, iar sfinții sunt mijlocitori secundari, care ne ajută să ne însușim mântuirea adusă tuturor de Mântuitorul, mijlocitorii care-și primesc putere dela mijlocitorul cel mare, Domnul Isus Christos. A numi și a chema pe sfinți mijlocitori între noi și Dumnezeu nu însemnează dar a contrazice cuvintele Apostolului, căci în Evanghelia dela Matei (23,8) însuși Mântuitorul zice: „Iar voi să nu vă numiți Învățător căci unul este Învățătorul vostru Christos, iar voi toți sunteți frați“ și totuși sfântul apostol Pavel spune (I Corinteni 12,28) că Dumnezeu a spus în biserică apostoli, prooroci, învățători etc Urmează de aci, că Dumnezeu însuși se contrazice pe sine, ca toți câți au purtat în biserică titlul de învățători au fost usurpatori ai acestui titlu, sau că sfinții apostoli, cari au instituit pe cei dintâi învățători, au nesocotit și călcat în picioare porunca Domnului? Fără îndoială, că cuvântul „învățător“ ca și termenul de „mijlocitor“ și ori care altul poate și trebuie luat în înțeles absolut și în înțeles relativ, sau într'o accepțiune strânsă și într'una mai largă. În primul înțeles și în prima accepțiune Mântuitorul singur este mijlocitor și învățător și sfânt, iar în cel de al doilea sunt toți aceia cari au purtat și poartă aceste nume în biserică sa

În interesan a lucrare intitulată „Piatra Credinței“ este expusă astfel chestiunea aceasta :

„Precum unitatea părintelui ceresc nu esclude pe părinții pământești; nici unitatea lui Christos ca învățător și domn, nu esclude pe învățătorii și domnii lumii aceștia; nici sfințenia și suveranitatea unică a lui Isus Christos nu esclude sfințenia altor sfinți și suveranitatea monarhilor pământești: tot astfel unitatea lui Christos ca mijlocitor nu esclude nici decum mijlocirea altora, numai că între mijlocitori este o deosebire și distanță nemăsurată. Isus Christos este mijlocitorul suprem, iar sfinții sunt mijlocitori inferiori. Isus Christos este mijlocitorul răscumpărării și al rugăciunii fiului către Tatăl, iar sfinții sunt numai mijlocitori ai rugăciunii unor prieteni, cum zice Psalmistul: „Tu Dumnezeule, ai cinstit pe prietenii tăi în chip deosebit“ (138,17). Isus Christos este un mijlocitor care n'are trebuință de mijlocirea lui Isus Christos cât au fost pe pământ și au și acuma nu atât pentru ei, cât pentru noi. Isus Christos este un mijlocitor, care are putere de a mijloci dela sine în-

suși, iar sfinții sunt mijlocitori numai în puterea mijlocitoare a lui Iisus Christos și a meritelor sale de pe cruce. Astfel fierul nu are prin sine însuși proprietatea de a arde, ci o primește dela foc cu care se unește. Iisus Christos este mijlocitor prin însăși firea sa, iar sfinții prin har... Când apostolul zice, că este numai un mijlocitor între Dumnezeu și om, adică Iisus Christos, zice aceasta spre a se înțelege, că Iisus Christos este mijlocitor nu numai prin ministerul său făcând pe Dumnezeu apropiat de om, ci și mijlocitor prin natura sa, fiind mijlocitor între Dumnezeu și om, întru cât este și totodată și Dumnezeu și om, împrejurare indispensabilă pentru împăcarea omului cu Dumnezeu. De aceea este numai un asemenea mijlocitor. Sfinții nu sunt și nu pot fi. Așa au judecat și învățat Sfinții Părinți Chrisostom, Ambrozie, Teofilact, Epifanie, Ciril și alții", (După Macarie Teologia dogmatică ortodoxă, vol. II, pag. 711).

INFORMAȚIUNI.

Ziua nașterii Suveranului. M. Sa Regele Ferdinand a împlinit în 24 August 1924 vârsta de 59 ani. Ziua nașterii Suveranului nostru, care întrunind toate calitățile marilor Voevozi, a fost prăznuită în orașul Arad în mod solemn.

În catedrala noastră, în aceasta zi s'a s'a înălțat rugăciuni ferbinți pentru sănătatea și viața Regelui Ferdinand. A servit părintele asesor păcățianu azistat de mai mulți preoți. Au participat public mult, în frunte cu P. S. Sa părintele Episcop Ioan, d. prefect Georgescu, d-nii generali Scărișoreanu și Manu. Onorurile militare le-a dat o companie de soldați cu drapelul și muzica militară.

Parastas pentru Avram Iancu. În 15/28 l. c. în ziua Adormirii Născătoarei de Dzeu, la finea sfinței liturgii, s'a oficiat în biserica catedrală parastas în memoria eroului Iancu, de 6 preoți. A fost de față P. S. Sa d. Episcop, d. prefect Georgescu și alte notabilități. A vorbit însuflețit d. d. Dr. T. Botiș, director la Seminar și Tudor Popescu secretar la „Societatea ortodoxă a femeilor române“.

Retribuția preoților pe trimestrul Iulie, August, Septembrie 1424, a sosit la Consistor azi Sâmbătă în 30. În cursul săptămânei viitoare se va distribui ca și în trecut.

Cor la catedrală. Duminecă în 24 August, publicul creștin, care a participat la sf. liturgie, a fost surprins de acordurile simpatice ale unui cor bine instruit și condus cu istețime de profesorul *Nicolae Bâru*. Corul care s'a prezentat bine, cu voci ample și variate, este a școlii medii „Iosif Vulcan“. Vrednicul director al acestui institut *Victor Babeș*, are ambiția lăudabilă ca școala sa, să-și aibă corul propriu. Lăudăm fapta dlui Babeș și silințele profesorului Bâru și dorim ca acest lucru să fie imitat și de alte institute.

O pildă vrednică de urmat. Dl. Dr. *Jacob Hotăran*, notar public în Siria, care ca student a beneficiat stipendiu în 3 ani din fundația Elena Ghiba Birta administrată de Vener. Consistor din Arad, a rescumpărat stipendiul folosit, trimițând fundațiunii susmenite suma de 5000 — cinci mii lei. Dorim ca fapta dlui Hotăran să fie imitată și de alți foști stipendiști, ca prin gestul lor frumos, să se înfrupte și alți tineri dornici de studii.

Cotind ziare. *Telegraful scrie*: Trecerea satelor întregi de români dela confesiunea greco-catolică la biserica ortodoxă, de care s'au rupt cu silnicie la 1700, este semnul redeşeptării poporului ardelenesc din starea ce i-au creiat-o oameni străini de lege și de aspirațiile lui firești.

După parohiile dela Ucea, Boarta, Poiana, Cheile-Cibului, revenite de curând la biserica străbună, vor urma cele multe înainte să se întoarcă în sinul ortodoxiei: Este acesta un proces din cele mai naturale, care poate să înlătore din calea sa pe toți acei puțini, cari ar încerca să i-se opună.

Acești rășboinici însă nu numai că sânt puțini, dar — cece e de importanță — *nu fac parte din țărâtimea română ardelenă.*

Cea mai frumoasă și cea mai învederată dovadă că așa este, și nu altcum, ni-o slujește vorba respicată a credinciosului fost „unit“, într'una din parohiile amintite mai sus.

Acest țaran fruntaș, oarecum mirat că tot se mai găsec cărturari români „care țin cu papistășia“, a zis ca un fel de protest împotriva lor: „*Noi, Prea Sfinția Voastră, am fost totdeauna de legea românească, numai popa nos' care a murit — Dumnezeu să-l odihnească — a fost unit*“.

Iată dar că unirea bisericilor o cer și o fac țarării înșiși, — fără considerare la „certe“ și „hărțueli“ ziaristice între cărturari.

De aceea, ori care bun român și bun creștin nu poate decât să zică din toată inima tuturor parohiilor ce se pregătesc să revină la biserica ortodoxă:

Cu Dumnezeu înainte! Căci slujiți binele întregului neam românesc, stârpindu-i desbinarea vărâtă prin viclenie și forță atât în perioada mai apropiată de noi francesco-iosefină, cât și înainte de aceea, pe vremile de mare jale.

Franța n'are încredere în cuvântul Germaniei. *Declarațiile D-lui Poincare.* Prezidând diferite ceremonii în regiunea Verdun, d. Poincare a constatat că atât la frontiera franceză cât și la frontiera belgiană nimeni n'a uitat responsabilitățile Germaniei de ieri, nimeni n'are în n'a uitat responsabilitățile Germaniei și în promisiunile ei; dimpotrivă, populația acestor regiuni crede potrivită o supraveghere constantă. Anglia a arătat la Spithead că este regina mărilor. Franța nu râvnește să fie regele continentului; dar, geloasă de independența și de siguranța ei, nu va permite nimănui să se atingă de acestea.

Aniversarea Republicei germane. Ceremoniile, organizate cu prilejul aniversării de cinci ani de la proclamarea constituției republicane, s'au desfășurat în toate orașele din Germania, în ordine deplină, fără contramanifestațiuni. Din toate părțile, președintele Reichului a primit telegrame exprimând credința neclinită în republica germană. Uniunea republicană a foștilor combatanți a trimis o telegramă președintelui Ebert, arătând că vor apăra republica din toate puterile.

Cine a voit și pregăti războiul? . . . Se mai discută și astăzi încă asupra cauzelor cari au provocat marele războiu și se cercetează vinovățiile. Câteva indicații interesante ne pot lămuri în mod sigur asupra problemei. Iată-le după prețioasa carte a fostului prim-ministru englez H. H. Asquith; Despre originile războiului: La 9 Iunie 1914, deci încă înainte de izbucnirea războiului, ministrul de finanțe englez arăta într'un expozeu făcut în Camera Camunelor (House of Commons) că în anul bugetar 1904—5 cheltulele de înarmare ale Angliei, repartizate pe toți cetățenii Imperiului britanic, făceau 1 liră sterlină 15 shilingi, 5 pence de cap; în exercițiul bugetar 1914/15 aceste cheltuieli făceau de fiecare cetățean 1 liră sterlină, 13 schillingi și 10 pence, deci cu 5 (cinci) pence în plus! În acest interval de timp, adică dela 1904/5 până la 1914/15 Venitele statului englez se ridicaseră dela 130.000.000 lire sterline la 171.000.000 lire sterline, diferența în plus reprezentând deci cam 41.000.000 lire sterline. Acest excedent de venituri se utiliza mai ales pentru scopuri sociale și economice nici de cum învă pentru scopuri războinice.

Intr'o țară profund pacifică — zice domnul Asquith — cum este Anglia și în care putere executivă e nemijlocit și absolut răspunzătoare democraticului House of Commons, nu se trec atât de ușor credite militare . . .

Cifrele eutentice citate mai sus dovedesc până la evidență că, în tot timpul celei mai acute crize a înarmărilor anterioare războiului, criză provocată mai ales prin legile de sporire a flotei germane de războiu votate de Reichstag în 1907 și 1912, Anglia, nedorind războiul și făcând toate sforziurile pentru menținerea păcii n'a urmat exemplul Germaniei. Dovadă sporirea de impunere cu 5 pence de fiecare cetățean englez rezultată în cursul ultimului deceniu anterior războiului.

Cetiți cărți bune!

Din „Biblioteca Minervei”: H. TAINÉ „Despre natura operei de artă” trad. de M. Sadoveanu. Prețul 3 lei.

CARL EWALD „Icoane din viața plantelor și animalelor” — din nemțește de Mih. Gr. Ionescu. Prețul 3 lei.

G. T. NICULESCU-VARONE *Note despre artă* Vol. I. Prețul 6 lei.

Din Biblioteca „Agricolă Populară”: D. I. ȘTEFĂNESCU *Plantați pomi roditori.* Prețul 4 lei.

W. K. KNECHTEL *Omizile, cari atacă frunzile pomilor roditori.* Prețul 4 lei.

Din „Teatru Popular”: SERAFIM IONESCU, *Păcatul, 3 acte și Moș-Crăciun, 1 act.* Prețul 10 lei.

A V I Z.

Cu onoare aduc la cunoștință onorabilului public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Dorobanților Nr. 41 (școala confesională), am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; *construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de toffelul de lucrări de zidiri, și întreprind toffelul de lucrări tehnice, clădiri etc.*

Cu stimă:

Teodor Cioban,
architect.

Concurs.

„Timișana” Institut de Credit și Economii, Timișoara a înființat 3 *burse* de câte 12.000 — Lei anual, pentru 3 studenți originari români cu preferința români bănățani, care urmează studiile la academiile Comerciale din Cluj, București sau din străinătate.

Aceia cari doresc a obține o astfel de bursă — sunt rugați să își înainteze cererile lor direcțiunii Institutului până la 10 Septembrie a. c.

Cererile vor fi însoțit de următoarele documente:

a) Actul nașteri dela matric civil.

b) Extrasul de botez.

c) Atestatul de pe ultimul curs școlar; în caz că a frecventat deja cursurile la vre-o academie va trimite indexul și dovada despre examenele prestate.

Consiliul de Administrație a
Institutului de Credit și Economii
„Timișana”.

CONCURSE.

Ad. Nr. 2831/1924.

Se publică concurs pentru doi bursieri la facultatea teologică din **Cornăuți**.

Una bursă e de 7200 lei anual.

Absolvenții de Liceu trebuie să aibă în testimoniu de maturitate notă din limba greacă.

Terminul de recurgere până la 24 August (6 Septembrie) 1924.

Arad, din ședința Consistorială a sen. bis. ținută în 1/14 Aug. 1924.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

2—2

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă veteranul paroh din **Izvin**, Nicolae Dărăbanț în temeiul rezoluțiunii Ven. Consistor din Arad Nr. 2072/1924 se publică și se repetează concurs cu termen de 30 zile dela apariția lui organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post, sunt:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială.
2. $\frac{1}{4}$ din intra și extravilanul dela Nr. casei 271.
3. Întregirea dotației dela Stat, care i-se va asemna în calitate de capelan.
4. $\frac{1}{2}$ din venitele stolare.

Întregirea dotației, pe care o beneficiază preotul, rămâne în folosința acestuia în întregime.

Capelanul, care va fi ales, va avea să îndeplinească toate agendele legate de parohia preotului, va avea să supoarte $\frac{1}{2}$ din sarcinile publice, să catihizeze la școlile din loc și să se îngrijască însuși de locuință.

Parohia este de cl. I. Pot reflecta însă și recurenți cu cvalificație preotească de cl. II., întrucât nu se va prezenta nici unul de cl. I.

Doritorii de a ocupa acest post, au să dovedească, întrucât sunt din altă dieceză, că posed consimțământul P. S. Sale Dlui Episcop diecezan de a putea reflecta la această parohie.

Sunt în urmă poftiți, ca în termenul concursual să se prezinte în cutare Duminecă, ori serbătoare în sf. biserică ort. română din **Izvin** spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

* Petițiunile ajustate cu documentele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, adresate Comitetului parohial din **Izvin**, să se incinșteze în termenul concursual oficiului protop. ort. român din **Timișoara**.

Din ședința comitetului parohial, ținută în **Izvin**, la 7/20 Iulie 1924.

În conțelegere cu: *Dr. P. Țiucra*, protopop.

—□—

2—3

Pentru întregirea vacantului post de preot-paroh din parohia **Bara**, tractul **Belințului**, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

- 1 Usufructul unei serii de pământ, arător, par-te fânaț.
- 2 Usufructul unui intravilan parohial de trei pătrare jugări.
- 3 Stolele legale și
- 4 Retribuția dela stat.

Parohia de cl. I., dar cu înaltă încuviințare consistorială, se admit și concurenți cu cvalificație de cl. a II. Alesul va purta sarcinile publice după sesie și după intravilan.

De asemenea se obligă, ca fără altă renumerație să catihizeze școlarii ortodoxi români din parohie.

Doritorii de a reflecta la acest post, pe lângă respectarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, au să dovedească:

a) Că posed cvalificația poftită de concluz, sinod. eparh. de sub Nr. 84/1910 și

b) Că întrunesc condițiile concursuale.

Reflectanții au să dovedească șeful tractual, când cer voe să se prezenteze în parohie că întrunesc aceste condiții.

Întrucât sunt din alte dieceze, trebuie să ceară în persoană binecuvântarea P. S. D. Episcop diecezan de a putea concura.

Reflectanții sunt poftiți, că în termenul concursual, într'o Duminecă ori într'o sărbătoare să se prezinte în s. biserică din **Bara**, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Petițiile se adresează comitetului parohial, dar să trimit protopresbiterul tractual în **Belinț** județul **Timiș-Torontal**, se înțălege în termenul concursual.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu* protopres.

—□—

3—3

Conform rez. V. Cons. Nr. 2128/924. Pentru îndeplinirea parohiei a doua din **Bârsa**, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Dotație: 1. Sesia beneficiată de fostul preot, 13 jug. arător 14 jug. fânaț la deal.

2. O grădină parohială.

3. Bir și stole legale.

4. Întregire dela Stat.

Alesul va catehiza fără altă dotație Va plăti dările publice după sesie și grădina par.

Parohia e de clasa II. Reflectanții să-și naunteze documentele oficiului prot. din **Buteni** ținând cont de dispozițiile regulamentului, iar cei din alte dieceze pe lângă literele demisionale vor acluda la petit dovadă despre consentimentul Episcopului nostru diecezan spre a putea reflecta la aceasta parohie.

3—3

F. Roxin protopop.

Licitațiune minuendă.

Pe baza rezoluției Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 2541/924 se escrie licitație minuendă pentru acoperirea și repararea externă, a bisericii ort. rom. din **Tauț**, cu materialul dat de paroh. — pe ziua e. 25 Aug. (7 Sept.) a. c. la oarele 3 d. a. Prețul exclamării e 26 128 Lei.

Reflectanți își vor înainta ofertele în scris alăturând 10% în bani gata s'au hârtii de valoare din suma exclamării. Comitetul parohial își rezervă dreptul a preda lucrarea acelu întreprinzător, în care va avea mai mare încredere și nu rebonifică speșele de călătorie.

Condițiile speciaie, planul și devizul speselor de reparare se pot vedea la of. paroh. ort. rom din **Tauți** (jud. Arad) în fiecare zi.

Tauț, 2/15 Aug. 1924.

Comitetul parohial.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.